Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

**Lausunto**

19.10.2022

MIG-2227228
00.03.00
MIGDno-2022-2886

Eduskunta.
hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan kokous 21.10.2022 klo 12.30

# Maahanmuuttoviraston lausunto hallintovaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä U 57/2022 vp

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi valtioneuvoston U-kirjelmästä, joka koskee komission ehdotusta uudelleenlaadituksi direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta. Maahanmuuttovirasto on jo aiemmin esittänyt havaintojaan sisäministeriölle sen valmistellessa kirjelmää. Virastossa on erityisesti pyritty arvioimaan ehdotetun direktiivin vaikutuksia käytännön lupamenettelyyn.

Direktiivi helpottaisi pitkään oleskelleen aseman saamista ja vahvistaisi aseman tuomia oikeuksia. Se todennäköisesti lisäisi asemaan perustuvien oleskelulupahakemusten, eli niin sanottujen P-EU-hakemusten, määrää. Nykyisin kansallisen sääntelyn mukaisia pysyviä oleskelulupia haetaan huomattavasti enemmän ja P-EU-lupaa hakevistakin monella on jo taustalla pysyvä oleskelulupa. Esimerkiksi vuonna 2021 pysyvää oleskelulupaa koskevia hakemuksia pantiin vireille Suomessa 13.431 ja P-EU-lupaa koskevia hakemuksia vain 103.[1] Direktiiviin muutos voisi muuttaa hakemusmäärien suhdetta, mikä yhdessä 21 artiklaan ehdotetun neljän kuukauden enimmäiskäsittelyajan kanssa olisi huomioitava myös Maahanmuuttoviraston toiminnassa. Tällä hetkellä virasto ilmoittaa P-EU-lupaa koskevan hakemuksen arvioiduksi käsittelyajaksi noin kuusi kuukautta.[2]

Direktiivillä olisi vaikutuksia myös Maahanmuuttoviraston päätösharkintaan. Varsinkin mahdollisuus kerätä oleskeluaikoja eri jäsenvaltioissa olisi selvä muutos nykytilaan. Toisessa jäsenvaltiossa tapahtuneen asumisen selvittämiseen voisi liittyä käytännön haasteita; miten hakija voisi sen osoittaa ja virasto sitä arvioida. Vaikuttaa myös jokseenkin tulkinnanvaraiselta, millainen ja millaisella luvalla tapahtunut oleskelu olisi ehdotetun 4 artiklan mukaista laillista ja jatkuvaa oleskelua.

Myös ehdotetun 5 artiklan mukainen mahdollisuus huomioida hakijan varoja arvioitaessa myös kolmannen osapuolen myöntämät varat, poikkeaisi nykyisestä. Toistaiseksi on vakiintuneesti katsottu, että täysi-ikäisellä hakijalla pitäisi pääsääntöisesti olla varat itsellään esimerkiksi omasta työstään tai

[1] https://tilastot.migri.fi/
[2] https://migri.fi/kasittelyaikalaskuri

www.migri.fi

PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10
00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

PO Box 10
FI-00086 Maahanmuuttovirasto
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

yritystoiminnastaan. Käytäntö muuttuisi mutta ehdotuksessa ei tarkemmin määritellä, millainen taloudellinen tuki hyväksyttäisiin ja missä olosuhteissa.

Ehdotetulla 14 artiklalla, joka koskee EU:n pitkäaikaisen oleskeluluvan ja kansallisten pysyvien oleskelulupien suhdetta, olisi todennäköisesti vaikutuksia lupamenettelyyn. Viraston on arvioitava vaikutuksia tarkemmin mutta esimerkiksi artiklan mukaisen helpotetun menettelyn toteuttaminen olisi virastossa huomioitava.

Myös ehdotettu 15 artikla olisi muutos nykyiseen. Artikla koskee pitkään oleskelleiden lapsia, jotka ovat syntyneet tai adoptoitu EU:n pitkäaikaisen oleskeluluvan myöntäneen jäsenvaltion alueella. Näiden lasten olisi saatava pitkään oleskelleen asema automaattisesti ilman oleskeluaikavaatimusta. Käytännön lupamenettelyn kannalta ehdotus jättää epäselväksi esimerkiksi sen, mitä tarkoittaisi aseman saaminen automaattisesti.

Lisäksi luonteeltaan teknisiä muutostarpeita aiheutusi ehdotetun 8 artiklan mukaisesta luvan nimeämisestä uudelleen. Nykyisestä *"pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvasta"* tulisi " *"EU:n pitkäaikainen oleskelulupa"*. Se olisi huomioitava esimerkiksi viraston asiankäsittelyjärjestelmässä, päätösasiakirjoissa sekä oleskelulupakorteissa.

Ylijohtaja Ilkka Haahtela

Erityisasiantuntija Janne Kinnunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 19.10.2022 klo 09:24. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi Sisäministeriön maahanmuutto-osasto

Maahanmuuttoviraston apulaispäällikkö, oikeus- ja maatietoyksikön johtaja, lupa- ja kansalaisuusyksikön johtaja, erityistoimintojen vastuualueen johtaja, maasta poistaminen ja pysyvät luvat -tulosalueen johtaja, oikeuspäälliköt, johtava asiantuntija